خراسان روزنامه صبح ایران
پنجشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۳۹۵ . ۵ شعبان ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۲۵۳

لایحه بودجه سال ۹۵ برای دومین بار رد شد

عضو حقوقدان شورای نگهبان، توضیحاتی را پیرامون آخرین وضعیت لایحه بودجه سال ۹۵ ارایه داد. به گزارش ایسنا، سیامک ره‌پیک افزود: برخی از اشکالات که اصلاح شده بود، از نظر شورای نگهبان ایرادش رفع شده، اما برخی از اشکالات شورا به قوت خود باقی مانده بود که آن ایرادات مجددا به مجلس عودت داده شد تا بررسی و اصلاحات آن را انجام دهند.

تالار شیشه ای

ایمان مقدسیان
economic@khorasannews.com

ایران خودرو شفاف سازی کرد؛ فشار باز ار افتاد

در روزی که سهامداران، به ویژه سهامداران گروه خودرو، می رفتند که نفسی تازه کنند و از فشار فروش سهام آزاد شدهٔ زامیاد رهایی یابند، نوبت به شفاف سازی ایران خودرو رسید که این بار نفس سهامداران را در سینه حبس کند، این شرکت در شفاف سازی خود اعلام کرد، قصد داشته در سال ۹۵ تجدید ارزیابی در دارایی ها داشته باشد، اما فعلاً و با وجود قانونی که به این افزایش سرمایه، مالیات تعلق می گیرد، این امر میسر نیست و جالب آنکه در این نامه اشاره شده، در صورت مساعدت مسئولین و تجدید نظر در قانون مالیاتی این کار قابل انجام خواهد بود، فرستادن این خبر به سایت کدال، بلافاصله خودرو را صف فروش کرد و این سهم بیش از ۶۰ میلیون صف فروش را به خود دید، تا بالاخره سرمایه گذار حقوقی این صف را جمع کرد و به این کارزار خاتمه داد. گفتنی است؛ بیشتر فروش های حقوقی های فعال این سهم در قیمت های ۴۰۰ تومان به بالا بوده است، بنابراین حمایت از این سهم در ۲۰ یا ۳۰ درصد پایین تر جای تعجبی ندارد و ممکن است، همین سهامدارانی که امروز سهم را خریدند، دوباره در صورت رسیدن قیمت این سهم به نقاط بالاتر، سهم خود را به فروش برسانند. جدا از ایران خودرو، شبندر و کگل هم در پایین آمدن بازار نقش بازی کردند، تا شاخص با ۶۴۸ واحد افت دیگر به ۷۵۹۸۲ واحد برسد. البته در گزارش دیروز هم ذکر شد که با افتهای اخیر، قیمت سهام مختلف جذابیت خرید پیدا کرده و احتمالاً ماه خرداد و تیر ماههای خوبی برای بازار سرمایه باشد. در مجامع برگزار شده، سهامداران پالایشگاه نفت تهران به مجمع رفتند تا موافقت خود را برای افزایش سرمایه اعلام کنند. این افزایش سرمایه به میزان ۵۰ درصد و از محل سود انباشته است. شتران چند پروژه از جمله احداث شیرین سازی و مشارکت و تولید محصولات جدید را در دستور کار دارد. اما در اخبار مربوط به نمادهای مختلف، در مورد سهام پکرمان شنیده می شود یک سرمایه گذار حقیقی تمایل به خرید ۱۲ درصد از سهام این شرکت را دارد، این شرکت در حال حاضر شرایط بنیادی مناسبی دارد و صادرات به قارهٔ آفریقا را در دستور کار خود قرار داده است، همچنین حجم فروش تایر از ابتدای سال متناسب با پیش بینی ها بوده و قیمت جهانی کائوچو هم رو به افزایش است. با این وصف، قیمت های فعلی پکرمان، برای این سهم قیمت مناسبی ارزیابی می شود.

نبض بازار

پیش بینی نمایشگاه داران از قیمت جدید دنا و تندر اتوماتیک

کارشناسان معتقدند قیمت رسمی و بازار دو خودروی دنا و تندر ۹۰ اتوماتیک که از شمول قیمت گذاری شورای رقابت خارج شده اند، افزایش نخواهد یافت. چند روز قبل، شورای رقابت دو خودروی تندر ۹۰ اتوماتیک و دنا را از حوزه قیمت گذاری این شورا خارج کرد. در این شرایط این پرسش پیش آمده است که قیمت دو خودروی تندر ۹۰ اتوماتیک و دنا پس از آزادسازی چه تغییری خواهد کرد؟ در این زمینه فعالان بازار معتقدند با توجه به رکود بازار و همچنین با توجه به اینکه هم تندر ۹۰ اتوماتیک و هم دنا دارای چند خودروی رقیب در بازار هستند مطمئنا قیمت این محصولات در بازار تغییری نخواهد کرد. چرا که تندر ۹۰ اتوماتیک هم اکنون دارای رقبایی همچون ساندرو اتوماتیک، بر لیانس اتوماتیک، جک اتوماتیک و آریو اتوماتیک، و خودروی دنا نیز دارای رقبایی همچون پرشیا، پارس تندر، آریو، جک، وولیکس و اموی ام است. بنابر این در صورتی که خودروسازان قیمت دنا و تندر اتومات را افزایش دهند مصرف کنندگان اقدام به خرید از خودروهای رقیب خواهند کرد. به گزارش اقتصاد آنلاین به نقل از فعالان این صنف، بازار خودرو کشش هیچ افزایش قیمتی را ندارد و شرکت های خودروساز نیز خودشان به خوبی به این واقعیت واقف هستند. در حال حاضر قیمت دنا در کارخانه ۴۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان و در بازار آزاد ۴۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان است. تندر اتوماتیک نیز در کارخانه ۴۷ میلیون و ۳۵۰ هزار تومان و در بازار آزاد ۴۹ میلیون تومان خرید و فروش می شود.

نظرسنجی مرکز پژوهش های مجلس از ۲۹۱ تشکل اقتصادی سراسر کشور نشان داد:

بانک ها همچنان، بزرگترین سد تولید

حبیب نیکجو - گزارش مرکز پژوهش های مجلس نشان می دهد که مشکل دریافت تسهیلات از بانک ها هم چنان بزرگترین مانع تولید در ایران است. این گزارش بر اساس نظرسنجی از ۲۹۱ تشکل اقتصادی در سراسر کشور تهیه شده است و نشان می دهد فضای کسب و کار پاییز اندکی بدتر از فصل تابستان بوده است.

■ شاخصی برای فضای کسب و کار

چند سالی می شود که مرکز پژوهش های مجلس به بررسی افکار سنجی تشکل های اقتصادی در مورد فضای کسب و کار می پردازد. منظور از فضای کسب و کار کلیه عواملی است که فعالیت یک بنگاه تولیدی را تحت تاثیر قرار می دهد و این بنگاه هیچ نقشی در تغییر آن ندارد. طبیعتا فضای کسب و کار در تولید بسیار مهم است و کشورهایی که از فضای کسب و کار مناسبی برخوردار هستند، می توانند به تولید بیشتر امیدوار باشند. با این حال، وضعیت فضای کسب و کار در ایران امیدوار کننده نیست. این گزارش به صورت فصلی تهیه می شود و در تهیه آن از ۲۹۱ تشکل اقتصادی نظرخواهی می شود. نظرخواهی نیز در مورد ۲۱ مولفه محیط کسب و کار صورت می پذیرد و تشکل های صنعتی بسته به وضعیت رضایت خود عددی تا ۱۰ را اعلام می کنند که اعداد بزرگتر نشان دهنده ارزیابی بدتر است.

■ افت وضعیت فضای کسب و کار در پاییز ۹۴

در پاییز سال ۹۴، ارزیابی فعالان صنعتی نشان می دهد که رضایت آن ها از وضعیت فضای کسب و کار کاهش پیدا کرده است. این عدد در پاییز ۹۴ برابر با ۶/۰۴ بوده است که از رقم ۵/۸۱ تابستان ۹۴ بدتر گزارش شده است. نمودار مقابل تغییرات شاخص ارزیابی تشکل های اقتصادی مشارکت کننده را نشان می دهد. اگرچه میانگین مولفه های ارزیابی شده در مورد فضای کسب و کار اندکی کاهش پیدا کرده است، اما ترتیب نقش عوامل اثر گذار تغییری نکرده است.

نمودار ۱. مقایسه میانگین وزنی ارزیابی تشکل‌های اقتصادی مشارکت‌کننده از ۲۱ مؤلفه ملی محیط کسب‌وکار در فصول گذشته (۱۰ بدترین ارزیابی)

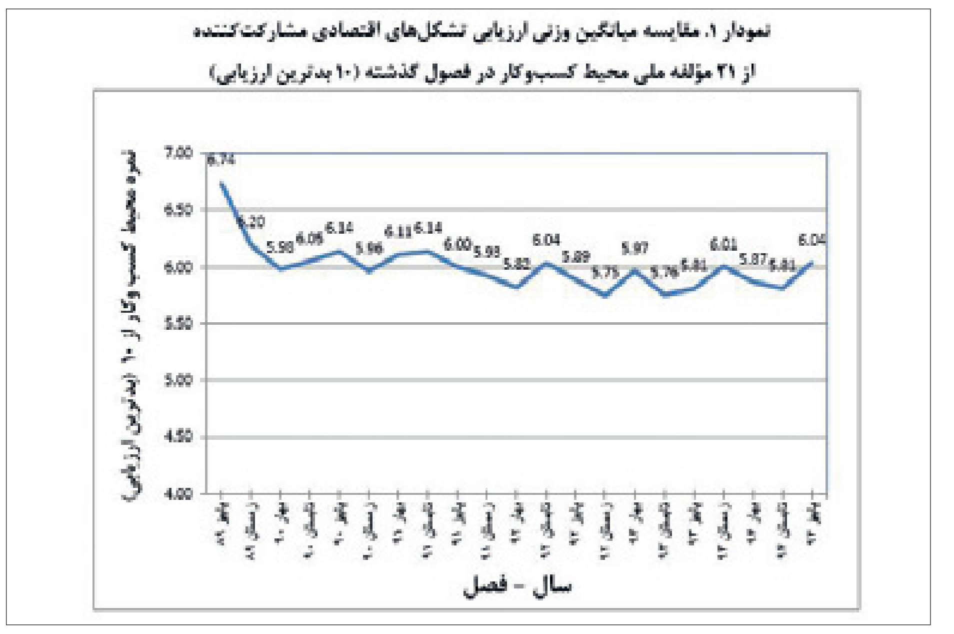

■ دریافت تسهیلات از بانک ها؛ جدی ترین مانع تولید

در پاییز سال گذشته مشکل دریافت تسهیلات از بانک ها بزرگترین مشکل از منظر فعالان صنعتی کشور ارزیابی شده است. این مشکل مخصوص پاییز ۹۴ نیست و یک سال گذشته نیز برقرار بوده است. این موضوعی بود که وزیر اقتصاد چندی پیش به آن اشاره کرد. طیب نیا بزرگ ترین مشکلات بنگاه های تولیدی را منابع مالی دانست و تاکید کرد: «۷۰ درصد تسهیلات سیستم بانکی از جنس استمهال بوده و منابع کنونی بانک ها نمی توانند نیازهای تولید کشور را تامین کنند» در همین حال، هفته گذشته بانک مرکزی با ابلاغ بخشنامه ای زمینه را برای رفع این مشکل فراهم ساخته است.

در بخشنامه بانک مرکزی، شرکت ها و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی را از شرایط نداشتن بدهی غیرجاری و چک برگشتی برای بهره مندی از تسهیلات و تعهدات مستثنی نموده است. با این حال، کمبود منابع بانکی آنقدر جدی است که بعید است تا سال آینده تغییری در این رتبه بندی صورت پذیرد. مشکل دوم تولید از منظر تولید کنندگان، ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی عنوان شده است. این موضوع نیز به بحث تامین مالی شرکت ها بر می گردد. طبیعی هم است که در شرایط رکودی بزرگترین مشکلات تولید به موضوع تامین مالی بازگردد. چرا که اکثر بنگاه ها با مشکل فروش محصولاتشان مواجه هستند و باید هزینه های خود را پوشش دهند. «بی تعهدی شرکتها و مؤسسات دولتی به پرداخت به موقع بدهی خود به پیمانکاران» جزو نامساعدترین مولفه های ارزیابی شده توسط فعالان صنعتی است. «وجود مفاسد اقتصادی در دستگاههای حکومتی» نیز چهارمین عنصر منفی در فضای کسب و کار به شمار می رود. دو مورد آخر مربوط به حاکمیت دولت می شود. وجود بدهی های بالای دولت به پیمانکاران و وجود فساد مواردی است که دولت تنها مقصر اصلی ایجاد و عدم رفع آن است. از طرف مقابل، فعالان اقتصادی وضعیت برخی از مولفه های اقتصادی را برای فضای کسب و کار مناسب ارزیابی نموده اند. وجود زیرساخت های تامین برق یکی از مهم ترین این موارد است. نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف کننده از دیگر این موارد است. وجود زیرساخت های حمل و نقل از دیگر مواردی است که فعالان صنعتی آن را مثبت ارزیابی نموده اند.

گزارش

بررسی الزامات مدیریت واردات در بخش کشاورزی

واردات محصولات کشاورزی به شرط هدفمند بودن

سید محمد معلمی
Smm20385@yahoo.co.uk

بندهای ۶ و ۷ سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، ارتباط مستقیمی با بخش کشاورزی کشور دارد و بر لزوم اتخاذ سیاست های افزایش تولید داخل و کاهش واردات کالاهای اساسی تاکید دارد.

بند ۶ بر افزایش تولید داخلی نهاده ها و کالاهای اساسی (به ویژه در اقلام وارداتی)، و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص و بند ۷ بر تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کالا) تاکید دارد.

روح این دو بند از سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، بر ضرورت خودکفایی کشور در تولید داخلی کالاهای اساسی که اکثر آنها محصولات کشاورزی است، تاکید دارد. هدف از این نوع سیاست گذاری نیز پیشگیری از فشارهای احتمالی دشمنان در متوقف ساختن روند صادرات این نوع کالاها به کشورمان است که می تواند مستقیما معاش مردم را تحت تاثیر قرار دهد.

نمونه اخیر آن در بحران گرانی مرغ در چند سال پیش بروز کرد که شیطنت وارد کنندگان برخی اقلام دان طیور سبب تاخیر در واردات نهاده های طیور شد و به همین دلیل قیمت مرغ طی چند ماه تا ۱۰۰ درصد افزایش یافت و در آستانه ماه رمضان سال ۱۳۹۱ مشکلات شدیدی برای مردم پدید آورد.

■ مهندسی معکوس کنترل قیمت

واردات کالا به ویژه محصولات کشاورزی همواره موجب زیان تولید داخل نیست بلکه می تواند به عنوان اهرم کنترل قیمت نیز به شمار آید.

مدرس اقتصاد کشاورزی واردات را «لزوما هدفمند» دانسته و معتقد است: شرایط تولید محصولات کشاورزی در ایران تقریبا با تمام دنیا متفاوت است زیرا دولت کمترین یارانه ها را به این بخش اختصاص داده لذا تولید در ایران گران تمام می شود و صرفه اقتصادی به طرف واردات سوق پیدا می کند و از این منظر موجب زیان تولید کننده داخلی خواهد شد اما یک نکته مهم را باید توجه داشته باشیم که در شرایط تولیدی ایران که قیمت را نه دولت و نه تولید کننده تعیین می کنند، بلکه واسطه های بی شمار و متعدد تعیین کننده قیمت عمده فروشی، خرده فروشی و قیمت مصرف کننده هستند، عملا اهرم قیمت ها در دست این گروه است و به میزان دلخواه قیمت ها را بالا و پایین می کنند لذا دولت ناچار است برای تنظیم قیمت دست به واردات زده تا مانع از جولان واسطه ها در بازار شود و آخرین لایه چرخه تولید و مصرف که خانوارها هستند، با افزایش ناگهانی قیمت ها مواجه نشوند.

شریعتی تبار واردات محصولات کشاورزی با وجود تولید داخلی را نیز به زیان اقتصاد کشور نمی داند و می گوید: یک ضرب المثل قدیمی می گوید «میزبان گرسنه نمی ماند» یا «آنکه سفره پهن می کند گرسنه نمی ماند» مفهوم این ضرب المثل این است که در شرایطی شاید لازم باشد که محصولات کشاورزی را صادر کنیم و همزمان با آن اقدام به واردات همان محصول را شاهد باشیم زیرا در صادرات ارزآوری داریم و شاید در واردات به تهاتر کالا دست زده باشیم و ارزی را از دست نداده باشیم بنابراین در این سیکل منطق اقتصادی حکم می کند که واردات داشته باشیم و صادرات همان کالا را هم در سبد صادراتی تعریف کنیم بنا بر این همیشه واردات بد نیست.

این استاد دانشگاه «اشکال منطق واردات همزمان با تولید داخل» را نیز تشریح کرده و می گوید: البته همیشه و در همه اقتصادهای قوی با مشکل رانت خوارها مواجه هستیم به این شکل که اگر بنا باشد که کمبود یک میلیون تن برنج مورد نیاز کشور را با واردات تامین کنیم ناگهان مواجه با واردات ۲ میلیون تنی برنج شده و تمامی برنامه های تنظیم بازار و تنظیم قیمت و ... را تحت الشعاع قرار داده و در بازار آشفتگی به وجود می آید بنابراین وقتی بخش دولتی به منظور تنظیم بازار اقدام به واردات می کند باید سیستم نظارتی و کنترلی را نیز به دقت اجرا کند تا «واردات بی رویه» موجب آسیب قیمت ها در بازار نشود و تولید کننده داخلی و مصرف کننده نیز آسیب نبیند.

■ یک هدف بلند مدت

معاون وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اینکه از واردات محصولات کشاورزی خارجی مشابه داخلی جلوگیری می شود، گفت: این موضوع یکی از اهداف و سیاست های مهم این وزارتخانه است.

محمد علی جوادی افزود: یکی از اهداف و سیاست های مهم این وزارتخانه، جلوگیری از واردات محصولات خارجی است که مشابه داخلی دارند و در حال حاضر توجه به تنظیم بازار، افزایش تولیدات سودآور و حذف واسطه گری، مهمترین اولویت های وزارت جهاد کشاورزی به شمار می رود.

■ تعرفه ابزار کنترل قاچاق

حجم و سرعت واردات محصولات کشاورزی در سال های اخیر آنقدر شتاب داشته که این موضوع به همراه سیاست هایی نظیر تنظیم بازار و حمایت از مصرف کننده بهانه ای برای رشد واردات و کاهش دغدغه هایی مانند امنیت غذایی و خودکفایی شده است.

همچنین کاهش تعرفه ها به بهانه کنترل قیمت ها، موجب کاهش اعتماد تولید کنندگان و سرمایه گذاران شد و این اقدام نیز یکی دیگر از علل به خطر افتادن ساختارهای تولید است.

بر اساس مصوبه هیأت وزیران در خصوص حقوق گمرکی و سود بازرگانی حدود ۲۰۰۰ تعرفه جدید برای واردات محصولات کشاورزی مختلف شامل انواع روغن خام و دانه های روغنی، محصولات دامی، انواع ماهی و لارو، سیب زمینی، موز، گندم دامی، انواع بذر، جو، کودهای شیمیایی، علف کش ها و سموم شیمیایی، پرندگان زینتی و ... اعلام شده است.

بیشتر محصولات وارداتی کشاورزی در نرخ های جدید مشمول افزایش تعرفه می شوند که دولت حمایت از تولید داخلی را مبنای این تصمیم عنوان کرده است تعرفه برخی دیگر از واردات در راستای تأمین نیاز داخلی کاهش یافته است.

احمد صادقیان رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی ایران با تأکید بر حمایت از تولید داخلی و منطقی شدن تعرفه ها گفت: در کنار این سیاست کنترل واردات کالاهای قاچاق نیز باید انجام شود.

وی افزود: سال گذشته حدود ۲۰ میلیارد دلار کالای قاچاق وارد کشور شد که واردات رسمی در برابر آن حدود ۵ میلیارد دلار بود بنابراین برای بهره بردن از سیاست هایی مانند نرخ های تعرفه ای باید قاچاق کالا نیز کنترل شود.

وی گفت: وجود میوه های قاچاق در بازار نمونه ای از آسیب واردات کالای قاچاق به تولید داخل است که به چند سال اخیر محدود نمی شود و این موضوع همواره معضل اقتصادی کشور بوده است.

به هر حال به نظر می رسد که واردات محصولات کشاورزی اگر با هدف تنظیم بازار، کنترل قاچاق و به صورت تهاتری و به مقدار مورد نیاز انجام شود نه تنها به تولید داخل آسیب نمی رساند بلکه امنیت غذایی را محقق کرده و آرامش را به گروه هدف اصلی مصرف یعنی خانوارها هدیه می کند و از این مرحله به بعد هنر مسئولین اقتصادی کشور است که واردات را مدیریت کرده و دست واسطه ها را از سفره مردم کوتاه کنند.

دیدگاه

جمشید پژویان
economic@khorasannews.com

اپیدمی پول در آوردن بدون کار

بر اساس اعلام بانک مرکزی، تعداد کسانی که طی ۱۰ سال گذشته بدون هیچ گونه فعالیت مولد در اقتصاد کشور، درآمدهای کلان کسب می کنند دو برابر شده و اینک به رقم چهار میلیون و ۷۶۹ هزار نفر بالغ می شود. بر اساس این دسته‌بندی، سوداگران اقتصادی با فعالیت‌های دلال گونه خود، پررنگ‌تر به نظر می‌رسند.

سوداگرانی که هیچ منفعتی برای اقتصاد کلان و منافع ملی کشور ندارند، با اقدامات خود تنها به آشفتگی اقتصادی دامن می‌زنند و حتی از همین شیوه ها برای افزایش سودهای خود استفاده می کنند.

در این رابطه، جمشید پژویان، اقتصاد دان و استاد دانشگاه در گفت و گویی با روزنامه آرمان نسبت فعالیت این سوداگران با اقتصاد کلان و نیز تاثیرات آنها بر بازار کسب و کار را مورد کنکاش قرار داده و در عین حال عقیده دارد: «اقتصاد ایران در سطح کلان بیمار است.» پژویان معتقد است که اقتصاد عمومی باید بتواند نیازهای متنوع جامعه را برآورده کند.

حالا وقتی یک اقتصاد نابسامان، نمی تواند این مهم را انجام دهد، برای سوداگران، دلالان و رانت خواران این فرصت ایجاد می شود تا با فعالیت های اقتصادی عمدتا مبتنی بر سوداگری، نیاز مصرف کننده را تامین کنند، بدون آنکه به عنوان کارفرما و یا یک نهاده در تولید فعالیت کنند و موجب رشد اقتصادی شوند.

وی تهدید دیگر این بخش غیر مولد را چنین بر می شمارد: توجه داشته باشیم که طی دو دهه اخیر، نسلی از جویندگان شغل وارد بازار کار شده اند که تعداد عمده آنها دارای تحصیلات و تخصص دانشگاهی هستند.

خوب در نبود یک اقتصاد مولد، تکلیف این تعداد جوان در آستانه ورود به بازار کار چه می شود؟ اگر جذب تولید نشوند، جذب فعالیت های سوداگرانه و یا اشتغال های کاذب می شوند و این یعنی اینکه در دراز مدت شمایل اشتغال در کشور تغییر می کند. یعنی به تناوب از اشتغال های مولد کاسته و به اشتغال های سوداگرانه و یا اشتغال های کاذب افزوده می شود.

وی می گوید که هم اینک دانشگاه ها کارکرد ضربه گیر بودن خود برای بازار کار را از دست داده اند. چرا که در سال های گذشته، در نتیجه رقابت شکل گرفته در بخش تحصیلات عالی، هر روز ظرفیت پذیرش بالا رفته و هم اینک بیش از تقاضا ظرفیت پذیرش وجود دارد. در چنین حالتی، حتی دانشگاه هم به بنگاهی تبدیل شده است که از راه ارائه مدرک کسب درآمد می کند. پس معضل بسیار عمیق تر از این است که تعدادی بدون زحمت کسب درآمد می کنند. موضوع فراگیر شدن این نوع فعالیت های اقتصادی است؛ حالا در هر عرصه ای و به هر شیوه ای!

رییس سابق شورای رقابت، در ادامه به حضور غیر مولدها در بازار پول اشاره کرده و می افزاید: به هیچ وجه موافق کاهش سود سپرده ها نیستم. اگر بنا بر کاهش نرخ بهره است، چرا ابتدا از بهره تسهیلات کم نکنیم؟ بهره تسهیلات کاهش نمی یابد، زیرا برای دریافت تسهیلات با بهره های بالا همچنان تقاضا وجود دارد؛ و این تقاضا برای چیست؟ تردید نکنید برای تولید نیست.

کدام فعالیت تولیدی است که از چنان سود بالایی برخوردار باشد که بتواند سودهای ۲۷ تا ۳۰ درصد را پرداخت کند.

تمام فساد و ارتشا از ناحیه کسانی است که طی این سال ها تسهیلات میلیاردی گرفته اند و اصلا هم نرخ بهره برایشان اهمیتی نداشته است.

زمانی در یک اقتصاد سودهای سپرده را کاهش می دهند که سپرده ها انباشت شده باشد و برای وام و اعتبار تقاضا وجود نداشته باشد. در این حالت است که بانک ها به منظور کاهش هزینه ها و افزایش درآمدهای خود نرخ سود سپرده ها را کاهش می دهند.

وی در خاتمه با بیان این که اقتصاد زنجیره ای است که تمام حلقه های آن به یکدیگر متصل است تصریح می کند: اگر دنبال ایجاد فعالیت های مولد هستیم، باید از این نوع فعالیت ها حمایت کنیم، نه اینکه فعالیت های غیر مولد را فربه کنیم. همین نظام بانکی به نوعی کمک می کند تا فعالیت های غیر مولد در کشور جذاب و فربه شوند.

منبع: روزنامه آرمان

شهروند خبرنگار خراسان رضوی باشید
09335375452
kho.razavi@gmail.com

تور گروهی شمال گلستان
هتل آسمان ۳* عباس آباد رامسر با ساحل ماسه ای
هتل ۳* کاناپار
۰۹۱۵۱۱۱۸۴۸۱ - ۳۸۹۰۴۳۳۳

تور گروهی کاشان با قطار
۳۸۴۸۱۰۹۰ جم سیر ۰۹۳۰۱۱۵۹۰۹۱

تور کاشان فقط ۴۹۵ هزار تومان
۹۵/۲/۲۹ با اتوبوس VIP
شیرالدینی ۰۹۰۱۶۹۷۰۹۰۱ - ۳۶۰۹۲۸۸۸ (۰۵۱)

تورهای گروهی ویژه تابستان ۹۵
روسیه
کرواسی
سفر با آهنگ سفر
https://telegram.me/ahangsafar
۰۵۱-۳۸۴۵۸۳۳۳

تورهای طبیعت گردی بهاره
جنگل ابر تور ۲ روزه
بوژان، کنگ
فردوسی سیر ۳۸۴۸۰۰۸۰

نرخ ویژه کیش
فلامینگو (اقساط) ۳۶۰۹۹۹۳۴
دبی، تایلند، مالزی، اروپا

فروش آنلاین پروازهای چارتری
www.keyhanseirmhd.ir
کیهان سیر ۳۸۴۵۲۸۴۸
کیش، قشم، یزد، اصفهان، شیراز، تایلند، ترکیه، روسیه، دبی

تایلند استانبول دبی قشم کیش مالزی
برک سیر ۳۸۴۸۱۰۸۰
baraksseir.ir

پروازهای فول چارتر با هواپیمایی العراقیه و قشم ایر
الخطوط الجویة العراقیة
Qeshm Airlines
ویزای عراق گروهی و انفرادی در کمتر از یک روز
مشهد، نجف، مشهد
مشهد، بغداد، مشهد
تهران، نجف، تهران
تهران، بغداد، تهران
رخسار سیر
www.rokhsarseir.ir
۳۲۲۸۰۱۱۰